

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Taiteen perusopetuksen varhaismusiikkikasvatuksen eli musiikkileikkikoulutoiminnan aloittaminen Kauniaisten kunnallisten päiväkotien tiloissa, osana muuta päiväkotitoimintaa

KH 21.10.2024 § 145

142/00.02.10.00/2024

Lisätiedot:

varhaiskasvatuspäällikkö Annika Hiitola, puh. 050 341 6269
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuustoaloite koskien taiteen perusopetuksen varhaismusiikkikasvatuksen eli musiikkileikkikoulutoiminnan aloittamista Kauniaisten kunnallisten päiväkotien tiloissa, osana muuta päiväkotitoimintaa, on vastaanotettu 18.3.2024. Valtuustoaloite on **oheismateriaalina**.

Opetushallitus on vuonna 2017 selvittänyt apulaisoikeusasiamiehen pyynnöstä, miten eri kunnat toteuttavat taiteen perusopetusta varhaiskasvatuksessa. Selvityspyyntö sai alkunsa kantelusta, jossa arvosteltiin Espoossa järjestettyä maksullista musiikkileikkikoulua eli ”muskaria”.

Apulaisoikeusasiamiehen mukaan ”ongelmattomin vaihtoehto on, että varhaiskasvatuksen järjestäjät tekevät yhteistyötä taiteen perusopetuksen järjestäjien kanssa ja toiminta sisällytetään osaksi kaikille yhteistä varhaiskasvatusta.”

”Mikäli varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestetään muuta maksullista toimintaa, apulaisoikeusasiamiehen mukaan tulee varmistua siitä, ettei muu toiminta vaaranna tai häiritse varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumista. Toiminta ei myöskään saa loukata niiden lasten oikeutta varhaiskasvatukseen, jotka eivät osallistu muuhun toimintaan. Tämä tulee ottaa huomioon muun muassa päiväkodin tilojen käytössä.”

”Apulaisoikeusasiamies piti tärkeänä, että päiväkodissa järjestettävän muun toiminnan sisältö, luonne ja vastuukysymykset ovat selkeitä kaikille asianosaisille tahoille. Perusteltua on, että muu toiminta selkeästi erotetaan omaksi kokonaisuudekseen. Varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävässä maksullisessa toiminnassa tulee huolehtia eri tavoin myös siitä, että lapsi voi osallistua toimintaan ilman, että osallistumismaksu muodostaa esteen osallistumiselle.”

Varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tarjotaan päivittäin pedagogisesti suunniteltua ja toteutettua, lapsiryhmän tarpeisiin vastaavaa toimintaa pedagogisesti osaavien ammattilaisten toimesta. Maksullisen toiminnan järjestäminen osalle varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista varhaiskasvatuspäivän aikana vaikeuttaa varhaiskasvatuksen perustoiminnan suunnittelua ja järjestämistä ja asettaa lapset eriarvoiseen asemaan esimerkiksi huoltajien maksukyvyyn ja kiinnostuksen mukaisesti. Nämä epäkohdat olisivat vältettävissä siten, että maksullista toimintaa järjestettäisiin kaikille varhaiskasvatuksen lapsille kunnan tai jonkun muun tahon rahoittamana.

Musiikkiharrastuksen tuominen osaksi varhaiskasvatuksen toimintapäivää saattaisi helpottaa joidenkin musiikkia harrastavien perheiden arkea vapauttaen kuljettamiseen ym. kuluvaan aikaan. Kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun kannalta

ei yhtä harrastusmuotoa, kuten aloitteessa mainittua varhaismusiikkikasvatusta, kuitenkaan voida suosia kaikkien muiden edelle, vaan avatessa kunnallinen varhaiskasvatus ulkopuoliselle harrastustoiminnalle, sama tulisi mahdollistaa muillekin harrastuksille, kuten kuvataiteelle, liikunnalle, urheilulle, tanssille, draamalle, tieteelle, kielikerhoille jne.

Erilainen harrastustoiminta varhaiskasvatuksen tiloissa edellyttää monen harrastuksen kohdalla erilaisia harrastusmateriaaleja ja niiden kuljettamista. Varhaiskasvatusyksiköiden tilojen suunnittelussa ei ole varattu erillisiä tiloja muiden toimijoiden materiaaleja varten, ja säilytystiloja ulkopuolisen tahon hallinnoimille harrastusvälineille ei siten pystytä järjestämään riippumatta siitä, sijoittuisiko toiminta varhaiskasvatuksen toimintapäiviin vai niiden ulkopuolelle esimerkiksi ilta-aikaan.

Harrastustoiminta varhaiskasvatuspäivän yhteydessä on mahdollista toteuttaa siten, että toiminta on kaikille lapsille saavutettavissa, ja perheille ei koidu toiminnasta lisämaksua. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että kunnan määrärahoista tulisi osoittaa varat toiminnalle, joka on kaikille lapsille avointa. Toiminnan laadulle ja määrälle olisi luotava kriteerit, ja käytännössä toiminta tulisi kilpailuttaa.

Tämänhetkisessä taloudellisessa tilanteessa ei kuitenkaan ole perusteltua luoda kunnalliseen toimintaan uusia, lisäkustannuksia aiheuttavia, lakisääteiset palvelut ylittäviä palveluita. Päiväkotien tiloja voi vuokrata kaupungissa hyväksytyjen vuokrausperiaatteiden mukaisesti (KH 14.8.2023 § 128), ja tällöin kaikki toimijat ovat yhdenvertaisessa asemassa. Maksullisen toiminnan ajoituksessa varhaiskasvatuksen toiminta-aikojen ulkopuolelle, esimerkiksi ilta-aikaan, vältetään asiakkaiden eriarvoistavalta kohtelulta.

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta käsitteli valtuustoaloitetta 21.8.2024 § 41. Valiokunta päätti palauttaa asian valmisteluun.

Palautuksen jälkeen sivistystoimessa on selvitetty mahdollisen lisäkustannuksen suuruutta ehdotetun toimintamuodon käyttöönoton seurauksena. Alustavaa kustannusarviota on pyydetty paikalliselta musiikkiopistolta KAUMO:lta.

Selvitystyössä kävi ilmi, että valtuustoaloitteessa tarkoitettua kunnan kanssa toteutettavaa laajaa musiikin varhaiskasvatusta ei juuri ole muualla Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla olevaa kuntayhtymää lukuun ottamatta. Joillain yksityisillä päiväkodeilla, kuten Kauniaisissa toimivalla Ankkalampi Duckies -yksiköllä on varhaisiän musiikkikasvatusta tarjolla osana päiväkotipäivää yhteistyössä musiikkiopiston kanssa.

Esimerkinomaisesti selvitettiin kustannukset siitä, jos toimintaa tarjottaisiin kaupungin varhaiskasvatuksen 5- ja 6-vuotiaille lapsille, sekä siitä, jos toimintaa tarjottaisiin kaupungin varhaiskasvatuksen 3 vuotta täyttäneille lapsille. Musiikkikasvatuksen opetustunnin pituus on selvityksessä määritetty 45 minuutiksi, ja opetusryhmän maksimikoko 8–12 lapseksi, riippuen mm. toimintaan osallistuvien lasten tuen tarpeista. Musiikkiopisto järjestäisi toimintaan opetuksessa käytettävät soittimet ja muut välineet.

Hinta-arvio 5- ja 6-vuotiaille on 53 300 €/lukuvuosi ja kaikille yli 3-vuotiaille 91 200 €/lukuvuosi. Tämänhetkisessä taloudellisessa tilanteessa ei kuitenkaan ole perusteltua luoda kunnalliseen toimintaan uusia, lisäkustannuksia aiheuttavia, lakisääteiset palvelut ylittäviä palveluita.

Suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta käsitteli vastausta valtuustoaloitteeseen uudelleen 25.9.2024 § 54 ja päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus antaa yllä olevan vastauksena 18.3.2024 jätettyyn valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Ruotsinkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta käsitteli vastausta valtuustoaloitteeseen 2.10.2024 § 45 ja päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus antaa yllä olevan vastauksena 18.3.2024 jätettyyn valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto merkitsee tiedoksi edellä olevan vastauksena 18.3.2024 jätettyyn valtuustoaloitteeseen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Valtuustoaloite